EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 19.6.2024
COM(2024) 619 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Nederlandenes økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 619 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Nederlandenes økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 30. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97[1], særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241[3] om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

---

1 EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(2) REPowerEU-forordningen[4], der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Nederlandene tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(3) Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"[5] for at give input til den politiske beslutningstagning og skabe gode rammebetingelser for at øge væksten. I meddelelsen opstilles der ni gensidigt forstærkende indsatsområder til fremme af konkurrenceevnen. Blandt disse indsatsområder udgør adgang til privat kapital, forskning og innovation, uddannelse og færdigheder og det indre marked særligt vigtige politiske prioriteter, som bør være genstand for reformer og investeringer med henblik på at håndtere de aktuelle produktivitetsmæssige udfordringer og styrke EU's og medlemsstaternes langsigtede konkurrenceevne. Den 14. februar 2024 fulgte Kommissionen op på denne meddelelse med årsrapporten om det indre marked og konkurrenceevnen[6]. I rapporten gennemgås de konkurrencemæssige styrker og udfordringer, der præger Europas indre marked, og der gøres status over den årlige udvikling med udgangspunkt de ni udpegede indsatsområder for konkurrenceevnen.

(4) Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024[7], som markerede starten på det europæiske semester 2024 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed, den 22. marts 2024. Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2024, hvori Nederlandene blev udpeget som en af de medlemsstater, der kan være berørt eller kan være i risiko for at blive berørt af ubalancer, og for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen en udtalelse om Nederlandenes udkast til budgetplan 2024. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 12. april 2024, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2024 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 11. marts 2024.

(5) Den 30. april 2024 trådte EU's nye ramme for økonomisk styring i kraft. Rammen omfatter Europa-Parlamentets og Rådets nye forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97. Den omfatter også den ændrede forordning (EF) nr. 1467/97 om gennemførelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og det ændrede direktiv 2011/85/EU om

---

4 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

medlemsstaternes budgetmæssige rammer[8]. Formålet med den nye ramme er at sikre holdbarhed af den offentlige gæld samt bæredygtig og inklusiv vækst gennem gradvis finanspolitisk konsolidering samt reformer og investeringer. Den fremmer det nationale ejerskab og lægger større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. De nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag indeholder en medlemsstats finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en periode på fire eller fem år, afhængigt af den normale varighed af den pågældende medlemsstats valgperiode. Nettoudgiftskursen[9] i de nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag bør stemme overens med kravene i forordning (EU) 2024/1263, herunder kravet om, at den offentlige gæld skal fastholdes eller bringes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden eller forblive på et forsvarligt niveau under 60 % af BNP, og at det offentlige underskud skal bringes og/eller fastholdes under referenceværdien på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordning (EU) 2024/1263, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år. Til støtte for udarbejdelsen af planerne vil Kommissionen den [21. juni] 2024 udstede vejledning til medlemsstaterne vedrørende indholdet af planerne og de efterfølgende årlige statusrapporter, som de skal forelægge, og i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2024/1263 vil den meddele dem teknisk vejledning om den finanspolitiske tilpasning (en referencekurs og tekniske oplysninger, hvor det er relevant). Medlemsstaterne skal forelægge deres mellemfristede planer for finans- og strukturpoliske tiltag senest den 20. september 2024, medmindre medlemsstaten og Kommissionen bliver enige om at forlænge fristen med en rimelig periode. Medlemsstaterne skal sørge for at inddrage deres nationale parlamenter og høre uafhængige finanspolitiske institutioner, arbejdsmarkedets parter og andre nationale interessenter, alt efter omstændighederne.

(6) I 2024 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020, 2022 og 2023 er fortsat lige relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

---

[8] Rådets forordning (EU) 2024/1264 af 29. april 2024 om ændring af forordning (EF) nr. 1467/97 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) og Rådets direktiv (EU) 2024/1265 af 29. april 2024 om ændring af direktiv 2011/85/EU om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[9] Nettoudgifter som defineret i artikel 2 i Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettoudgifter er offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

(7) Den 7. juli 2022 indgav Nederlandene sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 4. oktober 2022 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan[10], som blev ændret den 24. oktober 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU[11]. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Nederlandene på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(8) Den 29. april 2024 forelagde Nederlandene sit nationale reformprogram 2024 og den 30. april 2024 sit stabilitetsprogram 2024 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. Det nationale reformprogram 2024 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Nederlandenes halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

(9) Den 19. juni 2024 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2024 for Nederlandene[12]. Heri foretages der en vurdering af Nederlandenes fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2023, og der gøres status over Nederlandenes gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Nederlandenes fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

(10) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Nederlandene i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Nederlandene med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort i marts 2024[13]. Den 19. juni 2024 konkluderede Kommissionen, at Nederlandene er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig står Nederlandene over for sårbarheder relateret til stor privat gæld i en situation med et overvurderet boligmarked, som har grænseoverskridende relevans og til trods for visse forbedringer fortsat er relevant. Sårbarhederne relateret til det

---

10 Rådets gennemførelsesafgørelse af 4. oktober 2022 om godkendelse af vurderingen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan (ST 12275/22, ST12275//22 ADD1).

11 Rådets gennemførelsesafgørelse af 24. oktober 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 4. oktober 2022 om godkendelse af vurderingen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan (ST 13613/1/23).

12 SWD(2024) 619 final.

13 SWD(2024) 82 final.

store overskud på betalingsbalancens løbende poster er blevet dæmpet af den relativt stærke vækst i den indenlandske efterspørgsel. Det store overskud på betalingsbalancens løbende poster har været og forventes fortsat at blive drevet af et betydeligt overskud i handelen med varer og tjenester, som afspejler det forhold, at der i økonomien som helhed er større tendens til at spare op end til at investere. Den indenlandske efterspørgsel er i de seneste år imidlertid steget kraftigere end i euroområdet, hvilket tyder på, at de afsmittende virkninger af overskuddet på de løbende poster for resten af euroområde er mindre bekymrende. Den betydelige tilstedeværelse af multinationale selskaber i Nederlandene, den statistiske virkning af selskabernes akkumulerede fortjeneste og den rolle, som pensionsfondene spiller ved at opbygge store opsparinger, som investeres i udlandet, er elementer, der bidrager til misforholdet mellem opsparing og investering. Gælden i den private sektor faldt fortsat betragteligt i 2023, og der ventes yderligere fald, om end gælden fortsat er stor. Den høje gæld kombineret med store beholdninger af illikvide aktiver, primært i form af bolig- og pensionsopsparinger, gør husholdningerne sårbare over for ændringer af de økonomiske forhold, især i lyset af det overvurderede boligmarked. Der skete en vis korrektion af boligpriserne det meste af sidste år på baggrund af strammere finansieringsvilkår, men priserne er stadig overvurderede, om end i mindre grad end tidligere. Der er truffet visse foranstaltninger til at håndtere de identificerede sårbarheder, men der er behov for en yderligere indsats. Der kunne sættes mere ind flere steder for at rette op på boligmanglen, f.eks. foretage flere boliginvesteringer eller fjerne hindringerne for opførelsen af nye boliger, samtidig med at der gøres noget ved skatteincitamenterne til gældsfinansiering af boligejerskab. De nyere reformer af det private lejemarked forventes ikke at øge boligudbuddet.

(11) Ifølge data valideret af Eurostat[14] steg Nederlandenes offentlige underskud fra 0,1 % af BNP i 2022 til 0,3 % i 2023, mens den offentlige gæld faldt fra 50,1 % af BNP ved udgangen af 2022 til 46,5 % ved udgangen af 2023.

(12) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet[15], at Nederlandene skulle træffe foranstaltninger med henblik på at sikre, at væksten i 2023 i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs[16], under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig skulle Nederlandene være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Nederlandene at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler. Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs[17] i 2023 kontraktiv, med 0,8 % af BNP, i en situation med høj

---

14 Eurostats Euroindikatorer, 22.4.2024.

15 Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Nederlandenes økonomiske politik og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 154).

16 På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2024 anslås Nederlandenes potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt i 2023, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 9,7 %, målt ud fra den gennemsnitlige potentielle realvækst over 10 år og BNP-deflatoren for 2023.

17 Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem der finansieres nationalt, og dem der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden (og ekskl. midlertidige nødforanstaltninger i

inflation. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i 2023 indebar et kontraktivt bidrag på 0,9 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter en stigning på 0,4 % af BNP i omkostningerne til målrettede nødstøtteforanstaltninger til fordel for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter i 2023 var i overensstemmelse med Rådets henstilling. Nationalt finansierede investeringer udgjorde 3,1 % af BNP i 2023, hvilket svarer til et fald på 0,1 procentpoint i forhold til 2022[18]. Nederlandene finansierede offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, f.eks. en udvidelse af det overbelastede elnet, forbedringer af energieffektiviteten i offentlige bygninger og en udvidelse af adgangen til højhastighedsinternet i landdistrikterne. Nederlandene indgav den 24. maj en første betalingsanmodning inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten, som Kommissionen er i færd med at behandle.

(13) De centrale prognoser i stabilitetsprogrammet 2024 kan opsummeres som følger. Ifølge det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, ventes det reale BNP stige med 1,1 % i 2024 og 1,6 % i 2025. Det offentlige underskud ventes at stige til 2,0 % af BNP i 2024 og 2,1 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 46,8 % ved udgangen af 2024 og 48,1 % ved udgangen af 2025. Efter 2025 ventes det offentlige underskud at stige til 3,3 % af BNP i 2026, 2,6 %af BNP i 2027 og 3,2 % af BNP i 2028. Den offentlige saldo vil efter planen således ikke forblive under referenceværdien på 3 % af BNP i hele programperioden. Samtidig ventes den offentlige gældskvote efter 2025 også at stige gradvis til 52,0 % i 2028.

(14) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det reale BNP at stige med 0,8 % i 2024 og 1,5 % i 2025, mens HICP-inflationen ventes at være på 2,5 % i 2024 og 2,0 % i 2025.

(15) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det offentlige underskud at udgøre 2,0 % af BNP i 2024, mens den offentlige gældskvote vil stige til 47,1 % ved udgangen af 2024. Stigningen i underskuddet i 2024 afspejler hovedsagelig et fald i indtægterne som følge af usædvanligt høje udbyttebetalinger i 2023 forud for en stigning i udbytteskatten i 2024, øgede udgifter til sociale ydelser for at forbedre lavindkomsthusholdningernes købekraft, øget støtte til Ukraine samt offentlige investeringer gennem statens klima-, infrastruktur- og forsvarsfonde. Ifølge Kommissionens skøn vil finanspolitikken være ekspansiv med 0,4 % af BNP i 2024.

(16) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter via ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten svarende til 0,1 % af BNP i 2024 sammenlignet med 0,1 % i 2023. De udgifter, der finansieres med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Nederlandenes offentlige saldo og offentlige gæld.

---

forbindelse med covid-19-krisen) og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

[18] Andre nationalt finansierede investeringsudgifter steg med 0,2 procentpoint i forhold til 2022.

(17) Den 14. juli 2023 henstillede Rådet[19], at Nederlandene skulle sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter[20] i 2024 til højst 3,5 %. Medlemsstaterne blev i forbindelse med gennemførelsen af deres budgetter for 2023 og udarbejdelsen af deres budgetter for 2024 opfordret til at tage hensyn til, at Kommissionen vil foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af de endelige data for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes Nederlandenes nationalt finansierede primære nettoudgifter at stige med 6,6 % i 2024, hvilket er over den anbefalede maksimale vækstrate. Denne overskridelse af den anbefalede maksimale vækstrate for nationalt finansierede primære nettoudgifter svarer til 1,3 % af BNP i 2024. Imidlertid var nettoudgifterne i 2023 lavere end ventet på tidspunktet for henstillingen (med 1,3 % af BNP). Da henstillingen for 2024 blev formuleret som en vækstrate, skal der ved vurderingen af overholdelsen også tages hensyn til basiseffekten fra 2023. Hvis nettoudgifterne i 2023 havde været de samme som forventet på tidspunktet for henstillingen, ville den deraf følgende vækst i nettoudgifterne i 2024 have ligget mindre end 0,1 % af BNP over den anbefalede vækstrate. De nationalt finansierede primære nettoudgifter vurderes derfor at være i risiko for ikke at være i fuld overensstemmelse med henstillingen.

(18) Derudover henstillede Rådet, at Nederlandene skulle træffe foranstaltninger med henblik på at afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud så hurtigt som muligt i 2023 og 2024. Rådet præciserede endvidere, at hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, skulle Nederlandene sikre, at disse er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og bevarer incitamenter til energibesparelser. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes nettobudgetomkostningerne[21] ved energistøttenødforanstaltningerne at udgøre 1,0 % af BNP i 2023, 0,1 % i 2024 og 0,0 % i 2025. Navnlig antages det, at de lavere punktafgifter på diesel og benzin forbliver i kraft i 2024. Hvis de deraf følgende besparelser bruges til at nedbringe det offentlige underskud i overensstemmelse med Rådets henstilling, peger fremskrivningerne i retning af en finanspolitisk tilpasning på 0,9 % af BNP i 2024, hvilket skal sammenholdes med et ekspansivt bidrag fra de nationalt finansierede primære nettoudgifter[22] til den finanspolitiske kurs svarende til 0,5 % af BNP i samme år. Energistøttenødforanstaltningerne forventes afviklet hurtigst muligt i 2023 og 2024. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. De deraf følgende besparelser forventes imidlertid ikke at blive brugt fuldt ud til at nedbringe det

---

19 Rådets henstilling af 14. juli 2023 om Nederlandenes nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2023 (EUT C 312 af 1.9.2023, s. 176).

20 Primære nettoudgifter defineres som nationalt finansierede udgifter eksklusive i) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, ii) renteudgifter, iii) konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter samt iv) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

21 Tallene angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved disse foranstaltninger, inklusive indtægter og udgifter og, hvor det er relevant, eksklusive indtægter fra skatter og afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjeneste.

22 Dette bidrag bestemmes som ændringen i de primære offentlige udgifter eksklusive i) budgetændringen som følge af diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, ii) engangsforanstaltninger, iii) konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter samt iv) udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, idet der tages hensyn til den potentielle nominelle vækst i BNP på mellemlang sigt (10-års gennemsnit); bidraget udtrykkes som andel af det nominelle BNP.

offentlige underskud. Dette risikerer ikke at være i overensstemmelse med Rådets henstilling.

(19) Rådet henstillede også, at Nederlandene skulle bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes de nationalt finansierede offentlige investeringer at forblive på 3,1 % af BNP i 2024 (3,1 % af BNP i 2023). Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig forventes de offentlige investeringer, der finansieres med EU-midler, herunder tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, at ligge stabilt på 0,2 % af BNP i 2024.

(20) På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, og under antagelse af en uændret politik forventes det offentlige underskud ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 at udgøre 2,1 % af BNP i 2025. Stigningen i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig regeringens planlagte forøgelse af de offentlige investeringer. Den offentlige gældskvote ventes at stige til 48,4 % ved udgangen af 2025.

(21) Fortjeneste på primære boliger, pensionsformue og investeringer i ejerledede virksomheder beskattes til gunstigere satser end indtægter fra investeringer i aktier og obligationer. Samtidig beregnes skatten af indtægter fra investeringer i aktier og obligationer på grundlag af den formodede og ikke den faktiske fortjeneste. Den skattemæssige særbehandling af beboelsesejendomme – i form af rentefradrag for realkreditlån kombineret med en lav skat på lejeværdien – øger efterspørgslen på boligmarkedet, hvilket presser priserne opad. Derudover kan der fradrages skat af pensionsopsparing op til et forholdsvis højt indkomstniveau. Husholdningernes formue er i Nederlandene derfor yderst koncentreret i illikvide formuer såsom boliger eller pension. Husholdningerne er derfor eksponeret for en større økonomisk risiko i perioder med økonomiske chok, hvilket i mange tilfælde ikke fører til et optimalt forbrugsmønster gennem hele deres levetid. Den ulige skattemæssige behandling inden for og på tværs af aktivtyper giver også anledning til arbitrage og kan forhindre en effektive kapitalallokering. Denne ulige behandling er således relevant for håndteringen af makroøkonomiske ubalancer.

(22) Overvurderingerne på boligmarkedet har foruden de ovennævnte skatteincitamenter også været drevet af et manglende udbud af nye boliger. Ved at fjerne de nuværende hindringer for investeringer, herunder inden for boligbyggeriet, vil regeringen kunne gå videre med planerne om at øge boligudbuddet, ligesom det vil bidrage til at genoprette balancen over for udlandet. Disse hindringer og afskaffelsen heraf er således relevante for håndteringen af makroøkonomiske ubalancer. Samtidig er det private udlejningsmarked forholdsvis lille, hvorfor der kun er et begrænset udbud af økonomisk overkommelige boliger og tilgængelige alternativer til at købe en bolig. Manglen på økonomisk overkommelige lejeboliger underminerer desuden arbejdskraftens mobilitet og den sociale samhørighed.

(23) Nederlandene har et veludviklet langtidsplejesystem. Nederlandene har allerede de højeste udgifter til langtidsleje i EU, men alligevel ventes udgifterne at stige betydeligt. I 2022 udgjorde udgifterne til langtidsleje i Nederlandene 3,8 % af BNP, hvilket er langt det højeste niveau i EU. Ifølge rapporten om befolkningens aldring fra 2024 ventes dette tal at stige med 1,0 procentpoint frem mod 2040 og med 1,9 procentpoint frem mod 2070. Samtidig er enhedsomkostningerne til ydelse af institutionel pleje i Nederlandene blandt de højeste i EU, selv målt i BNP pr.

indbygger. Det tyder på, at der er mulighed for at øge langtidsplejens finanspolitiske holdbarhed ved at mindske systemets ineffektivitet uden at gå på kompromis med den høje kvalitet og dækning. Et eksempel på sådan ineffektivitet er, at kommunerne – som er dem, der står for leveringen af hjemmepleje i Nederlandene – har incitament til at flytte ansvaret for patienterne over til institutionsplejen i stedet for at fortsætte med at tilbyde hjemmepleje eller pleje i nærmiljøet så længe som muligt. Samtidig kunne ineffektiviteten i langtidsplejen afhjælpes ved f.eks. at anvende mere digitale og innovative løsninger eller ved at investere i forebyggelse med henblik på at udskyde behovet for langtidspleje eller for at modtage hjælp til dagligdags aktiviteter.

(24) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er vigtigt, at der inden for denne stramme tidshorisont gøres hurtige fremskridt med den effektive gennemførelse af planen, herunder med REPowerEU-kapitlet, for at styrke Nederlandenes langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling, samtidig med at der sikres social retfærdighed. For at opfylde tilsagnene i planen senest i august 2026 er det vigtigt, at Nederlandene øger tempoet for gennemførelsen af reformer betydeligt og navnlig sikrer en effektiv gennemførelse af de reformer, der er relateret til de landespecifikke henstillinger. Det er fortsat vigtigt systematisk at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter for at sikre et bredt ejerskab og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(25) Som led i midtvejsgennemgangen af fondene under samhørighedspolitikken, jf. artikel 18 i forordning (EU) 2021/1060, skal Nederlandene gennemgå hvert enkelt program senest i marts 2025 under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger vedtaget i 2024, og den nationale energi- og klimaplan. Denne gennemgang danner grundlaget for den endelige tildeling af EU-midler til hvert program. Nederlandene har gjort fremskridt med gennemførelsen af samhørighedspolitikken og den europæiske søjle for sociale rettigheder, men der er stadig visse udfordringer. Selv om de regionale forskelle i BNP pr. indbygger er forblevet stabile, og alle regioner ligger et godt stykke over EU-gennemsnittet for så vidt angår konkurrenceevne, påvirkes regioner med klynger af emissionsintensive industrier imidlertid anderledes af omstillingen til en kulstofneutral økonomi. Det er vigtigt at fremskynde gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken, og de aftalte prioriteter for programmerne er fortsat relevante. Målsætningerne om at støtte innovation relateret til den grønne og den digitale omstilling og støtte den grønne økonomi i de regioner med industriklynger, der er mest berørt af klimaomstillingen, er stadig yderst vigtige. Det er fortsat relevant at støtte samfundsmæssige omstillinger i dårligt stillede områder i de største byer. Der skal stadig sættes ind for at mindske den sociale ulighed og uligheden på arbejdsmarkedet ved at investere i lige (beskæftigelses)muligheder og bekæmpelse af diskrimination. I forbindelse med midtvejsgennemgangen af programmerne under samhørighedspolitikken bør muligheden for at teste og afprøve løsninger til at mindske overbelastningen af elnettet promoveres, da det vil bidrage til Nederlandenes grønne omstilling. Nederlandene kunne udnytte platformen for strategiske teknologier for Europa til at støtte industriens omstilling og fremme investeringer i produktionen af nettonulteknologi, herunder i opkvalificering og omskoling.

(26) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-fonde er rettet mod, står Nederlandene over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med segmentering af arbejdsmarkedet, mangel på arbejdskraft og færdigheder, grunduddannelse, afhængighed af fossile brændstoffer og uforholdsmæssigt store kvælstofaflejringer.

(27) Andelen af fleksibel beskæftigelse (både arbejdstagere med midlertidige kontrakter og selvstændige) på arbejdsmarkedet er fortsat høj i Nederlandene. Dette peger i retning af en vedvarende risiko for segmentering af arbejdsmarkedet, der særligt på kanten af arbejdsmarkedet har forvridende virkninger. Dette kan forstærke chanceuligheden og udgøre en hindring for produktiviteten. En vis grad af fleksibilitet på arbejdsmarkedet kan forbedre økonomiens tilpasningsevne og også i højere grad tilgodese individuelle præferencer. En overdreven brug af fleksible former for beskæftigelse kan imidlertid have negative virkninger for arbejdstagerne og økonomien som helhed. For eksempel er det vanskeligt for personer, der arbejder under fleksible beskæftigelsesordninger, at deltage i uddannelse og livslang læring, hvilket fører til færre investeringer i færdigheder og i endnu højere grad svækker produktiviteten. Den nederlandske regering har i samarbejde med arbejdsmarkedets parter bebudet foranstaltninger til at tage hånd om forskellene mellem faste og fleksible arbejdsordninger. Disse foranstaltninger omfatter afskaffelse af nultimerskontrakter og erstatning af de nuværende tilkaldekontrakter med en ny type kontrakt, der giver arbejdstagerne større indkomstsikkerhed, samt forbedring af vikaransattes sikkerhed i ansættelsen. Der skal gøres hurtige fremskridt med vedtagelsen og gennemførelsen af disse planer og ske en effektiv håndhævelse heraf for at sikre, at valget af en bestemt type ansættelseskontrakt styres af jobspecifikke behov eller arbejdstagernes præferencer, samtidig med at beskæftigelsessituationen og den sociale stilling for personer i fleksibel beskæftigelse forbedres, og segmenteringen af arbejdsmarkedet mindskes.

(28) Det nederlandske arbejdsmarked var allerede før covid-19 kendetegnet ved mangel på arbejdskraft og færdigheder, men problemet er siden blevet mere udbredt. Sektorer såsom IKT, sundhed, uddannelse, tekniske job og job relateret til den grønne og den digitale omstilling er præget af strukturelle mangler, som ventes at vare ved, bl.a. som følge af den demografiske udvikling. På trods af en høj overordnet erhvervsfrekvens har Nederlandene stadig en uudnyttet pulje af potentielle arbejdstagere, f.eks. personer med indvandrerbaggrund og personer i deltidsbeskæftigelse. Denne underudnyttelse af en del af arbejdsstyrken kombineret med mangel på færdigheder udgør en risiko for Nederlandenes konkurrenceevne og kan hindre investeringer, bl.a. i opførelsen af nye boliger, og det er derfor relevant for håndteringen af makroøkonomiske ubalancer i Nederlandene. Disse udfordringer kræver en samlet tilgang, idet der tages hensyn til sektorspecifikke behov og hindringer. For at øge arbejdsudbuddet kunne arbejdstagerne tilskyndes til at arbejde flere timer, bl.a. gennem politiske tiltag til at fremme kvaliteten af arbejde og balancen mellem arbejdsliv og privatliv. Desuden kan en styrkelse af mulighederne for opkvalificering og omskoling gennem målrettede og skræddersyede foranstaltninger, navnlig for dem, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet, og personer uden for arbejdsstyrken, bidrage til at mindske manglen på arbejdskraft og færdigheder og forbedre de sociale resultater. I lyset af den eksisterende mangel på arbejdskraft i alle sektorer og den stagnerende arbejdsproduktivitet kunne politiske foranstaltninger på efterspørgselssiden fokusere på at fremme sektorer med høj værditilvækst samt sektorer relateret til samfundsmæssige udfordringer, f.eks. uddannelse og sundhedspleje, samt på at fremme mobilitet på tværs af sektorer og øge produktivitetsfremmende investeringer samt investeringer i FoU.

(29) Til trods for den stadig relativt høje – om end faldende – andel af højt præsterende 15-årige elever, viser PISA-undersøgelsen (programmet for international elevevaluering) fra 2022 en kraftig stigning i antallet af lavt præsterende elever inden for matematik, naturfag og læsning. Tilbagegangen varierer betydeligt mellem de forskellige retninger inden for sekundæruddannelse, idet den største tilbagegang i testresultaterne ses hos elever i de lavest rangerende uddannelsesretninger, dvs. de forskellige erhvervsforberedende sekundæruddannelser. Samtidig er tilbøjeligheden til at underpræstere næsten dobbelt så stor for elever med indvandrerbaggrund (elever født i Nederlandene af forældre født i udlandet eller elever født i udlandet) end for elever uden indvandrerbaggrund inden for matematik og naturfag, mens forskellen er en anelse mindre inden for læsning. Nederlandene er et af de lande i EU, hvor der er konstateret den største tilbagegang i niveauet af grundlæggende færdigheder, og det undergraver resultaterne i uddannelsessektoren og på arbejdsmarkedet såvel som produktiviteten og konkurrenceevnen på lang sigt. Den stigende mangel på lærere kan forværre udfordringerne med hensyn til udviklingen af færdigheder og ligheden inden for og kvaliteten af uddannelse. Derfor kunne Nederlandene foretage en evaluering af de eksisterende foranstaltninger vedrørende grundlæggende færdigheder og revidere dem om nødvendigt for at øge deres indvirkning, navnlig for skoler med en større andel af dårligt stillede elever. Nederlandene kunne også træffe foranstaltninger til at øge gennemtrængeligheden mellem de forskellige retninger af sekundæruddannelserne og øge incitamenterne for at tiltrække flere lærere til skoler med en større andel af dårligt stillede elever.

(30) På grund af den gradvist stigende overbelastning af elnettet er netoperatørerne ofte tvunget til at afvise anmodninger om adgang til nettet fra nye elproducenter og forbrugere. En sådan overbelastning af nettet risikerer at bremse omstillingen til ren energi og hæmmer den økonomiske aktivitet, og det er derfor relevant for håndteringen af makroøkonomiske ubalancer i Nederlandene. Derfor er det afgørende at øge kapaciteten og fleksibiliteten af transmissions- og distributionsnettet for at sikre elforsyningssikkerheden, øge udbredelsen af infrastruktur til vedvarende energi både på land og offshore, dække efterspørgslen efter elektricitet og forbedre konkurrenceevnen. I den nationale plan for energisystemet, som blev vedtaget i december 2023, opfordres der til investeringer i yderligere net- og lagringskapacitet, som skal gennemføres straks. For at fremme de investeringer, der er nødvendige for at udvide elinfrastrukturen, er det vigtigt at indføre hurtigere tilladelsesprocedurer for opførelsen af eltransmissions- og distributionsnet. Det vil også fremskynde gennemførelsen af projekter for vedvarende energi på land og offshore. Endelig giver rammebetingelserne mulighed for at afhjælpe overbelastning gennem tekniske foranstaltninger og forskrifter (f.eks. incitamenter vedrørende takster eller begrænsninger i spidsbelastningsperioder).

(31) Intensiv landbrugspraksis kan føre til kraftige kvælstofaflejringer, som har alvorlige konsekvenser for jordbundens sundhed og vand- og havøkosystemerne, hvilket fører til forringelse af naturkapitalen og samtidig kan lægge betydelige begrænsninger i vejen for tilladelser til opførelse af kvælstofudledende byggeaktiviteter og udbredelsen af infrastruktur til vedvarende energi. Derfor er sådan praksis relevant for håndteringen af makroøkonomiske ubalancer i Nederlandene. Der er behov for vedvarende støtte til at fremme omstillingen til et bæredygtigt landbrug, herunder økologisk landbrug, samtidig med at konkurrenceevnen og den sociale retfærdighed bevares. Nederlandene vil i overensstemmelse med sin strategiske plan under den

fælles landbrugspolitik[23] drage fordel af at nedbringe antallet af husdyr, fremskynde omstillingen til et cirkulært og økologisk landbrug, tilskynde til genopretning af vådområder og udtagning af kulstofrig jord fra produktionen og reducere brugen af kemiske pesticider og uorganiske gødningsstoffer. Landbrugernes plads i værdikæden kan forbedres, f.eks. gennem yderligere udvikling af EU-kvalitetsmærker, større anerkendelse af producentorganisationer, yderligere digitalisering og innovation inden for landbruget og øget adgang til økologiske produkter for forbrugerne. Der er stadig plads til at øge investeringerne i forebyggelse og bekæmpelse af forurening og bæredygtig vandforvaltning.

(32) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2024, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen vedrørende den økonomiske politik i euroområdet. For Nederlandene bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden, tredje, fjerde og femte henstilling i henstillingen vedrørende euroområdet.

(33) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og dens konklusion om tilstedeværelsen af ubalancer afspejler henstilling 1 nedenfor henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til stor privat gæld i en situation med et overvurderet boligmarked. Henstilling 1 bidrager til dels at rette op på ubalancer, dels at gennemføre henstillingen vedrørende euroområdet, jf. betragtning 31,

HENSTILLER, at Nederlandene i 2024 og 2025 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. forelægge den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag i rette tid; i overensstemmelse med kravene i den reformerede stabilitets- og vækstpagt begrænse væksten i nettoudgifter[24] i 2025 til et niveau, der er nødvendigt for at fastholde det offentlige underskud under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP, og fastholde den offentlige gæld på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt; ensrette beskatningen af forskellige typer af formueindkomst for bl.a. at mindske husholdningernes tilbøjelighed til at stifte gæld; fjerne hindringerne for opførelsen af nye boliger og sikre tilstrækkelig adgang til boliger til overkommelige priser på det private lejemarked; afhjælpe den forventede stigning i aldersrelaterede udgifter ved at gøre langtidsplejesystemet mere omkostningseffektivt

2. øge tempoet væsentligt for gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, med henblik på at sikre gennemførelsen af reformerne og investeringerne senest i august 2026; fremskynde gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken; i forbindelse med midtvejsgennemgangen fortsat fokusere på de aftalte prioriteter og fremme mulighederne for at teste og afprøve løsninger med henblik på at mindske overbelastningen af elnettet, idet der tages hensyn til de muligheder, som platformen for strategiske teknologier for Europa giver for at forbedre konkurrenceevnen

[23] C(2022) 9800 final.

[24] I henhold til artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263 er "nettoudgifter" offentlige udgifter, eksklusive renteudgifter, diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

3. gennemføre foranstaltninger til at mindske incitamenterne til at anvende fleksible eller midlertidige kontrakter; afhjælpe den strukturelle og sektorspecifikke mangel på arbejdskraft og færdigheder, herunder ved at udnytte det underudnyttede arbejdskraftpotentiale, og ved at fremme mobilitet til højproduktive sektorer og sektorer relateret til samfundsmæssige udfordringer; forbedre de grundlæggende færdigheder, bl.a. ved at afhjælpe lærermangel og målrette støtten mod dårligt stillede skoler

4. forbedre rammebetingelserne for at fremme investeringer i eltransmissions- og distributionsnettene og navnlig for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og forbedre konkurrenceevnen; øge indsatsen for at skabe et bæredygtigt landbrug.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne
Formand